

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N.Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

No. 72 — Št. 1116 E. 72nd St.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 12, 1944 — SREDA, 12. APRILA, 1944

VOLUME LII. — LETNIK LII.

RUSI ČISTIJO KRIM

Rdeča armada, ki prodira na Krim z dveh strani, je zavzela starodavno utrjeno mesto Kerč na vzhodu Krima, na severu pa je napredovala 37 milij ter zavzela Džankoj, kjer se križajo vse železnice na Krimu. Na Krimu je že več mesecev močna nemška izrumunska armada od 110,000 do 165,000 mož.

S fronte i v jugovzhodni Poljski in Jugoslaviji Moskva, da so Nemci napadli ruski obroč okoli ostankov 15 obkljenjenih divizij pri Skali, v namenu, da osvobodijo svoje tovarise. Zavzeli so Bučaco, 36 milij zahodno od Skale ter so skoroprečili železni obroč.

Rdeči armadi, ki prihaja na Krim s severa čez Prerokop istm, poveljuje general Feodor I. Tolbuhin in je zavzel Džankoj, od vzhoda na Krimu s polotoka Kerča pa prihaja neodvisna četrtja armada, kateri poveljuje general Andrej I. Jeremenko, ki se je odlikoval pri Stalingradu. Ta armada je prebila silno močno sovražno obrambno črto in je proti zapadu napredovala nad 18 milij in zavzela močno trdnjava Kerč ter osvobodila nad 40 obkljenjenih krajev.

Na rumunski fronti je druga ukrajinska armada maršala Ivana S. Koneva zavzela večino železniško križišče Pakanji ter prekorčila reko Siret 40 milij zapadno od Jasija. Kot naznana rusko vrhovno poveljstvo, je rdeča armada, ki od vzhoda prodira proti Jasiju, odbila nemški tančni in infanterijski protinapad in je osvobodila več obkljenjenih krajev, iz poročil pa ni razvidno, ako bi se Rusi kaj bolj približali Jasiju.

Na vzhodu Dnjestra je tretja ukrajinska armada generala Rodiona J. Malinovskega osvobodila nad 100 obkljenjenih krajev, med njimi tudi Sulejovo, Poročila s fronte popisujejo zadnje ure bitke za Odeso in pravijo, da so imeli Nemci strahovite izgube, kajti ruski bombniki so neprestano napadali obreško pristanišče, kjer so se Nemci in Rumunci skušali vkrati na ladje in na železniške vlake, ki vozijo iz Odese proti zapadu ob Črnom morju do Ovidiopola ob izlivu Dnjestra in od koder se peljejo vlaki po ferryju v Akkerman na Ostran Dnjestrove lagune.

AMERIŠKI BOMBNIKI NAD NEMČIJO

Včeraj so ameriški bombniki in napadalni aeroplani izvedli nad Nemčijo največji napad po 6. marcu, ko so napadli Berlin ter so v zračnem boju izstrelili 126 nemških aeroplakov, sami pa so izgubili 64 bombnikov in 16 napadalnih aeroplakov.

Napad je bil izveden ob tem dnevu in je imel za cilj več tovarne za aeroplane v Oscherslebenu v Bernburgu, kakor tudi industrijske naprave v Rostocku in Arnimswalde.

Temu dnevnu napadu je sledil sinočni napad angleških aeroplakov in kot pravi poročilo, je bilo v tem napadu zadnje tri tedne največ aeroplakov.

Amrečki aeroplani, katerih je bilo okoli 2000, so poleg 126 nemških aeroplakov, ki so jih izstrelili v zračnem boju, tudi še uničili na teh najmanj 58 aeroplakov, torej skupaj okoli 184. Na povratnem poletu so bombardirali razna nemška letališča. Nemci so proti napadcem poslali več sto aeroplakov, ki so streljali s strojnico, raketenimi izstrelki in protončnimi topovi.

Znan je, da je devet ameriških bombnikov pristalo na Švedskem v času, ko se je bil silovit zračni boj nad Žahabom, obenem pa so skočili na demokratični glasovnici Nje-

dene, proti izlivu Dnjestra pri Ovidiopolu.

Na Krimu armada generala Tolbuhina ni zavzela samo Džankoj, temveč tudi še 50 drugih obkljenjenih krajev ter je očistila sovražnika polotok Congar ter pritiska proti vojni luki Sevastopolu. Armada generala Jermenka, ki prihaja od zapada, je zavzela 40 obkljenjenih krajev, je pogural Nemci in Rumunec v beg ter jim prizadela velikanske izgube na mostnu in na vojnu materjalu.

Ruski listi popisujejo, kako so Rusi nad pet mesecev pripravljali na operacije proti močni nemški armadi na Krimu. Nemci so na 9 milij dolgi Istmus, čez katere je edina pot po suhem s Krima v Ukrajino, pričakovali ruski napad in so bila ziliti v novimi utrjenimi stolpi in drugi utrdbami.

Rusko vrhovno poveljstvo je vedelo, da se Nemci utrujejo, zato pa se je na sedanje operacije pripravljalo pet mesecev. Generala Tolbuhin in Jermenka sta včeraj pričela s splošno ofenzivo in takoj prvi dan sta dosegla velike uspehe. Poročila s fronte popisujejo zadnje ure bitke za Odeso in pravijo, da so imeli Nemci strahovite izgube, kajti ruski bombniki so neprestano napadali obreško pristanišče, kjer so se Nemci in Rumunci skušali vkrati na ladje in na železniške vlake, ki vozijo iz Odese proti zapadu ob Črnom morju do Ovidiopola ob izlivu Dnjestra in od koder se peljejo vlaki po ferryju v Akkerman na Ostran Dnjestrove lagune.

Francoski zastopniki d. e. Gaulle v Londonu niso ravno dočela zadovoljni s položajem, toda smatralo, da je nekaj vendarle boljše, kot nič in napačno, da bodo mogli, ko pride čas zato pokazati zavezniškemu poveljniku, ki bo gotovo Eisenhower, da je Francoski odbor bolj zmožen upravljati zadeve Francije v teku invazije in zadobiti po zavezničkih, kot katerakoli druga skupina, ki bi jo hoteli poveriti zaveznički v to. Trenutno pa nimajo zavezniški invazijski poveljniki še nobene zvezze s Francoskim odborom. Francuzi so sicer vzpostavili v Londonu svoj štab za upnikov, toda ti nimajo še nič zvezze z Eisenhowervjem štabom. Opazovalci so mnenje, da sedaj, ko je državni departement prepustil takoreč celo zadevo generalu Eisenhowervju, bo njemu s tem omogočeno, da vzpostavi potrebne formalne odnose.

Medtem dobiva tajnik Hull od vseh strani čestitke in pisma ter brzojavke, ki so direkten odmet na njegov nedeljski radijski govor. Rečeno je, da je govor precej zadovoljil celo najostrejše kritike, ker je vsaj delno razjasnil našo vnanjo politiko.

PODPREDSED. WALLACE NAMERAVA URADNO OBISKATI KITAJSKO

Washington, 11. aprila. — Podpredsednik Henry A. Wallace je danes naznani, da namerava oditi koncem spomladi ali začetkom poletja na uradno misijo na Kitajsko.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

Podpredsednik bo s svojim obiskom uradno vrnil obisk Madame Chiang v Združenih državah, obenem pa bo skočil na demokratični glasovnici Nje-

ANGLEŽI SE STRINJAJO S HULLOVU FORMULU GLEDE UPRAVE FRANCIE

London, 10. aprila. — Angleška in ameriška vlada se dočela strinjati s Cordellom Hullom, ameriškim državnim tajnikom, ki je pred par dnevi podal po radiju govor, v katerem je naglasil, da se Francoskemu narodnemu odboru, kateremu je na čelu gen. Charles de Gaulle, ne bo dalo upravne oblasti v roke, ko bo prišla invazija Francije.

Otdočilno in končno besedo glede upravljanja osvobojene Francije tekmo zasede bo imel general Eisenhower. Pod njegovim nadzorstvom bo Francoski narodni odbor mogel vzpostaviti potrebno vodstvo za izvajanje reda in zakonitosti, je menil Hull in Angleži s tem strinjajo, čeprav so imeli v tem pogledu nekoliko drugačne ideje in mnenje.

Nekdo, ki je govoril za vnapnji urad, je dejal, da so diskusije, glede zavezniških smernic v zvezi s francosko zadavo, že vedno v teku, a poznejsa poročila pa so dala razumeš, da se bodo te diskusije zaljučile po vzorem Hullove formule.

Francoski zastopniki d. e. Gaulle v Londonu niso ravno dočela zadovoljni s položajem, toda smatralo, da je nekaj vendarle boljše, kot nič in napačno, da bodo mogli, ko pride čas zato pokazati zavezniškemu poveljniku, ki bo gotovo Eisenhower, da je Francoski odbor bolj zmožen upravljati zadeve Francije v teku invazije in zadobiti po zavezničkih, kot katerakoli druga skupina, ki bi jo hoteli poveriti zaveznički v to.

Predsednik Roosevelt gre na počitnice

Washington, 10. aprila. — Predsednik Roosevelt je odšel iz prestolice na 14-dnevne počitnice nekam na jug, kjer se bo našel nekaj mesecov. Prepričan je, da bo govor sprejet z zadovoljstvom povsod, razen v sovražnih zveznikih.

Predsednik je to zimo zelo mučil prehlad v sapnu in radi tega mu je bilo svetovanje, da spremeni zrak. Njegov glas je bil skoraj neprestano nekoliko hripav, kar je morda posledica ne samo prehlada amfak tudi nezadostnega počitka.

Vest o odhodu predsednika iz Bele hiše je vznemirila mnoge krogove, ker je dala povod za spekulacije, da je invazija Evrope zopet odgovena za nedogeden čas. Predsednik pač ne bi zapuščal Washingtona, tako da bi bila na vidiku skorajšnja invazija, sklepajo opazovalci. Vendar je bilo v zvezi s predsednikovim odpotovanjem na počitnice rečeno, da bo ostal na jugu dva tedna, ako se med tem ne priperi kaj nujnega.

Baltikom.

Berlinski radio pravi, da je več ameriških bombnikov pristalo v okolici Berlina.

Podpredsednik Wallace namerava uradno obiskati Kitajsko.

Washington, 11. aprila. — Podpredsednik Henry A. Wallace je danes naznani, da namerava oditi koncem spomladi ali začetkom poletja na uradno misijo na Kitajsko.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas, ki ga naznani oznaka, na Kitajsko, ne bo doma začasa demokratske konvencije, katera se bo vrnila 19. julija. Za misijo je podpredsednika izbral predsednik Roosevelt.

V svoji tozadovni izjavi, je podpredsednik dejal, da nima tretnotno še nič podrobnejšega o tej stvari za javnost. Važno pa je pri tem dejstvo, da Wallace, ako odide v čas

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovenia Publishing Company, (A Corporation)
Frank Gaber, President; Ignac Eude, Treasurer; Joseph Lupata, Secy.
Place of business of the corporation and addresses of above officers;
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7.

Advertisement on Agreement.

NA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRAUŽENE DRŽAVE IN ZANADO:
\$7.— ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1242

TITO ZA JUGOSLOVANSKO FEDERACIJO

Jugoslovansko narodno osvobodilno gibanje, ki ga v vojnškem oziru zastopa partizanska armada maršala Tita, nikačor ne namernava vsiliti kakšne posebne vladne oblike ali kakšne politične nauk raznimi narodom dežele, temveč bo prepustilo upravljanje o vladni obliki in gledje izvolutiv svojih zastopnikov v svobodni izbiri vseh Jugoslovanov po vojni.

Titova vlada pa na vsak način želi, da bo med južnimi Slovani postavljena federativna država, v kateri bo vključena tudi Bolgarska. Vse te zaideve pa bodo predložene narodu v odločitev, ko bo enkrat sklenjen mir.

Te podatke o bodoči Jugoslaviji je časnikarskemu poročevalcu C. L. Sulzbergerju v neki italijanski vasi podal 74 letarji dr. Josip Smodlaka, vnanji minister v Titovi vladi in kot vuanj minister je mogel podati kolikor mogoče najbolj jasno sliko o vstopu bodoče Jugoslavije.

Dr. Smodlaka je v Italiji že nekaj mesecev, pa je vedno v vezi s Titom in njegovim kabinetom. Smodlaka pravi, da se njegovo mnenje popolnoma strinja s Titovim mnenjem. Dr. Smodlaka živi v neki vili, katero stražijo jugoslovanski partizanski vojaki.

"Za sedaj," je rekel dr. Smodlaka, "je naš edini cilj znaga: Pustiti bomo, da bo narod sam odločil o bodočnosti stroja jugoslovanske vlade, kadar bo osvobojen in bo imel svobodo glasovati. Ali naj bo Jugoslavija republika ali monarhija, to mora odločiti narod."

"Naš program je, da imamo federativno državo z enakimi pravicami za vse skupine in za vse vere. Seveda je zelo težavno zvezati monarhijo s federativnimi idejami, kot sta Švica in Združeno države, če pa narod hoče, more to imeti."

"Vprašanje o monarhiji ne bo rešeno, dokler ne bo končana vojna. Povdarišti pa želim, da naše geslo ni znaga komunizma, temveč je smrt fašizmu in osvobojenje našega naroda."

Nato je dr. Smodlaka nadaljeval:

"Komunisti ne morejo vsiliti svojega nauka v Jugoslaviji. Imeli bomo neodvisno Jugoslavijo in svoboden narod z vsemi demokratskimi svoboščinami. Seveda bo v naši deželi prišlo do družabnih preobrazb. Toda te premenbe se ne dogajajo samo med nami. Prenehemb se bodo izvršile vseposod in se že izvajajo."

Na notranji strani hlevskih vrat poleg Smodlakove vile so napisi: "Živijo drag Tito! Živijo tovaris Stalin; živijo Churchill; živijo Roosevelt!"

Dr. Smodlaka je s poročevalcem govoril v francoskem jeziku, ki pa govoril popolnoma gladko, njegov sin, ki je njegov tajnik, pa je njegove besede predstavljal v angleščino.

"Politika naše vlade je zelo priprosta," je nadaljeval dr. Smodlaka. "Mi smo zavezniki treh velikih sil. V boju smo proti skupnemu sovražniku. Imaли iste vojne cilje — znago svobode v naši lastni deželi in v drugih deželah."

Zgraditi hočemo novo Jugoslavijo na podlagi svobode, enakih pravie in svobode za vse narodnosti in vere. Velik del našega naroda se sedaj bori z orožjem, kakoršnega more dobiti, da se reši pred zatiranjem."

"Verujemo v idejo federacije z enakimi pravicami za vse. Mogoče je in tudi zaželjivo je tudi Bolgare vključiti v federaciji, toda prepričeno je njim, da sami odločijo, ako se nam hočejo pridružiti. Mi smo pripravljeni jih sprejeti."

(Prileglo je nekaj pisanja.)

Najbolj netuma prekrstitev!

Vse, kar se je dogajalo tekom nemške zasedbe Odese, je bilo najbolj nesmiselno, da so Rumuni prekrstili Odeso v Antonescu po svojem ministrskem predsedniku maršalu Ionu Antonescu. Da je šla Rumunika v vojno na strani Nemčije, je Hitler to važno pristajal po vojni obljubil Rumunski.

Rojake prosimo, ko pošljemo za naročino, ako je vam le priročna — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

ČITATELJEM je znan, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebštine. Da si rojaki zasigurajo redno določiljanje lista, lahko gredo upravnosti na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 Ill.

PODPREDS. WALLACE O 27. MARCU 1941.

Ob priliki tretje obletnice 27. marca 1941, je podal podpredsednik Združenih držav H. Wallace, po kratkih valovih govor o vlogi Jugoslavije in tej vojni. Ta govor je tem značilen, oziroma na dejstvo, ker je Mr. Wallace najoddihnejši in največji zagovornik ideje, da znaga v tej vojni mora biti znaga malega človeka (communism) naglašuje, da je ta vojna obenem velika revolucija. V zvezi s spominskim dosegom jugoslovanskega preverata je podpredsednik dejal slednje:

"To je dan, ki je spomin ne-pokvarjene lojalnosti malih narodov. Pred tremi leti so jugoslovanski rodoljubi ovrgli princeva Pavla pakta z nacisti, odločitvi se raje za borbo za svobodo, nego za suženjstvo nacifačizma in to vključno temu, da je bila cena — smrt."

"To je znaten dan za vse male ljudi — za male, brezimense skupine, katerih je Lincoln rekel, da bi jih moral Bog ljubiti, ker jih je toliko ustvaril. Pred tremi leti je spregovorila v Jugoslaviji sila takih stevilnih malih ljudi v združeni besedi odpora proti združenju s Hitlerjem. Učenci po šolah in visokošolska mladina, ki ni hoteli biti v družbi Hitlerjevih apizirjev, se je pozavstavila kolobarcevskim voditeljem, izražajoč se odkrito proti sovražniku. Jugosloveni so dobro vedeli, kakšno bo Hitlerjeve mačevanje, ako se mu ne podajo. Vedeli so, kaj se je dogodilo na Čehoslovaškem in na Poljskem, v Norveški in Nizozemski. Kot njih grški so-sedje so tudi Jugosloveni vstopili v vojno proti sovražniku, nego bi paktirali z njim."

"Nikdar v zgodovini še ni kakško ljudstvo pokazalo jače in odločnejše volje, da gine za pravčeno stvar, kot so jo pokazali borbeni jugoslovanski ljudje. Nekaj tednov nazaj —

ko so zavezniški letali bombardirali nacistične točke v Jugoslaviji — je neki neimenovan Jugosloven apeliral na zavezniške, naj bombardirajo njegovo tvrnico, ker jo Nemci uporabljajo za svojo municijsko skladisca.

"Tak junajski duh je pretvoren narod, ki je v glavnem obdeloval zemljo, v narod junakov. Kot eden izmed omih, ki je sam dolgo obdeloval zemljo, jaz dobro poznam silo, ki izvira iz zemlje. Vi v Jugoslaviji branite temelje vaše domovine — vaših domov in vaše zemlje. Naši ameriški vojaki so blizu vaše obale. Kot prijatelji so oni sprejeti vaše begunci in so jih spravili preko Jadra na varno. Morda ni daleč dan, ko se bodo tudi z vami borili rama ob rami. Jugosloveni in Amerikanci, prvi in drugi vojaki svobodne vojske.

"Ta vojna je vojna za pravice malih ljudi po celiem svetu. V bodočnosti bodo ljudje proslavljali 27. marec kot dan, ko je ljudstvo v Jugoslaviji — narod, ki je trikrat glasoval proti diktatorstvu — demonstriralo globine svojega demokratskega čtenja in zavesti, katerega je hotel braniti z orožjem v roki. Tesna vez med Jugoslavijo in Združenimi državami je njuna skupna vera v demokracijo. Danes mi Amerikanci pozdravljamo naše dobre sosedje v Jugoslaviji."

ZOJSA.

Mirko G. Kuhel, izvršni tainik.

OBISK

Včeraj nas je obiskal znani rojak in naš zastopnik Peter Rode iz Worcester, N. Y., v spremstvu rojaka Johna Krizela iz Brooklyna, N. Y. Prav lepa študija za obisk in obilo razvedrila za časa Vašega bivanja na naši naselbini.

Ured in uprava
"Glas Naroda".

SONART REKORDI

Nove slovenske plošče!

Jerry W. Koprišek in njegov orkester

M595—Wedding Polka
(Ne bom se možela; Ti pa jest, pa židana marez)

Wedding Waltz
Slovenski Waltz
Pojo Rupnick sestra

M596—Jeep Polka
(Mat' potico pečejo)

Marine — polka

575—Terezinka — polka
Na planincah—valček

Jerry Koprišek in orkester

M575—Terezinka polka
Na planincah—valček

Za tozadnji cenik in cene plošč
obravn na

JOHN MARSICH, Inc.

463 W. 42nd ST., NEW YORK

VSI ne moremo iti
na bojišče se vojskovanji
proti sovražniku
osebne svobode; —
VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika,
akoj kupuje WAR BONDE in ZNAMKE redno.

RAZGLEDNİK

Vojna je vse zmešala

Fredu Walterju iz Woodhaven, L. I., je sodišče poslalo pozivnico, da se zglaši na soščiu, ker je prekršil prometne odredbe. Pišmo so Walterju njegovi domači poslali za njim in te dni je sodišče prejelo na slednji njegov odgovor:

"Vaše pismo, ki zahteva, da bi se zglašil pri prometnem soščiu v New Yorku 14. januarja, 1944, ni prišlo do mene do danes, ker je imel pismonošca mnogo truda, da me je našel v jazbini na fronti pri Anziju.

"Prav žal mi je, da nisem mogel priti; vrejemite mi. Ako pa hočete premeniti dan 14. januarja 1945, bom skušal priti, ako ..."

Sodnik J. Roland Sala je tožbo umaknil.

Lepo volilo možu

V Trentonu N. J., je 14. marca mrs. Mary Gress Kuberry, ki tudi na svoji smrtni postelji ni imela dobre misli o svojem možu. V svoji oporočki mu je namreč volila samo \$2 in mu naročila, da naj za \$1 kupi vrv, na katero naj se obesi. Kaj naj napravi z drugim dolarjem, ni posebno dočakala.

Volilo se glasi:

"Ker je bil moj mož zelo lud in krut proti meni vse moje življenje, mu volim \$2 pod naslednjim pogojem: da si za en dolar kupi vrv in se obesi."

Sodišče Kuberryjevega bivališča ni moglo najti.

Mrs. Kuberry je vse svoje premoženje zapustila svojemu sinu, ki je v armadi.

Cvetlice in poročilo o smrti

Za Veliko noč je Mrs. Lillian Murphy, ki živi v Jamaicai, L. I., od svojega sina Billia, ki je bil letalec na letališču v Napa, Cal., dobila cvetlice z naslednjim voščilom:

"Mama: veselo Veliko noč, Pozdrav, Bill."

Toda za mater ni bila vesele Velika noč, kajti deset minut pozneje je dobila od vojnega departmента obvestilo, da se je njen Bill v soboto ponovil na nekem poletu smrtno po-nesrečil.

La Guardia gleda v bodočnost

Newyorški župan Fiorello La Guardia je zelo originalen in vsestranski mož, kar je posebno pokazal s svojim rednim nedeljskimi radijskimi programi Velikonočno nedeljo. Kadar govoril po radio iz svoje pisarne v City Hall, ima nava-

dno poleg sebe nekaj povabljenih gostov. V nedeljo pa je na pravil izjemo. Nikogar ni povabil in bil je sam, ko je govoril. Tekom svojega govora je La Guardia rekel, da ima Amerika veliko poslanstvo, ki se nizpolnilo.

"Moral je biti kak božji vzrok," je reklo, "da je bila naša dežela skriti skozi mnogo let, predno je bila odkrita. Grčija je vstala in je padla. Rim je dosegel visek in padel je in slednji je Bog kazal pot v Ameriko. Babilon je postal na drugi koncu sveta in sem do danes, ker je prekršil prometne odredbe. Pišmo so Walterju njegovi domači poslali za njim in te dni je sodišče prejelo na slednji njegov odgovor:

"Vaše pismo, ki zahteva, da bi se zglašil pri prometnem soščiu v New Yorku 14. januarja, 1944, ni prišlo do mene do danes, ker je imel pismonošca mnogo truda, da me je našel v jazbini na fronti pri Anziju.

"Prav žal mi je, da nisem mogel priti; vrejemite mi. Ako pa hočete premeniti dan 14. januarja 1945, bom skušal priti, ako ..."

Cetudi je bila dežela enkrat razdeljena, namreč v državljanski vojni, je povdaričil župan La Guardia, smo danes postavili zgled edinstva in razumevanja med ljudmi vsakega izvora."

ZIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIĆIC

Kajiga je svojevrst pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starenje slovanstvu do danes njega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

ZNAČILEN GOVOR VISOKEGA URADNIKA NABORNE SLUŽBE

V Kirkland Lake je govoril pred kraljčim Williamom Ramsay, upravni vodja narodne naborne službe v Kanadi, pred Kiwanis klubom in tekom tega avtojava govor se je dotaknil vprašanja povratka vojakov — vojakov vseh narodnosti, prepričanj in barv. Dejal je, da se mora narod doma že sedaj naučiti tolerantnosti naprem onim, ki se bodo povrnili domov v Kanado, državljanji čeprav so odšli v vojaško službo, dožele kot nedržavljeni.

"Ti možje in fantje," je rekel Ramsay, "so si prishušili državljanstvo na težak in časten način in ako bomo napram njim kazali nestrpnost in jih kakorkoli zapostavljeni, tedaj bomo zgubili prav ono, zakar se borimo."

Koj v začetku svojega govora je naborni uradnik naglasil, da kar on predvaja, je le njevo mnenje in ne naziranje vlad, kateri služi, kot odgovoren visoki uradnik.

"Govorim," je dejal, "kot eden izmed vas, kajti vlad je končno to, kar ljudstvo hoče da je, ker si jo ono samo voli. Tudi to, kako bomo nastopali naprem vojakom, ko se povrnejo med nas, je odvisno predvsem od ljudi samih in ne od vključno v vojakom, da se zneset ustavoviro v civilnem življenju, ne bo pa mogla rešiti vseh posameznih problemov. Ustvari se bodo pojavili.

"Klobovim članom je govoril predmesel v živi poteki problem rehabilitacije domov došlih vojakov po vojni. Vojne industrije bodo tedaj prenehale proizvodnjo in skrbeti bolj predvsem, da ne bodo vznemirjajoče se fantje in možje, ki se zadržijo v brezposelnosti ali nevarnost pomajkanja zadržka. Vsak posamezen vojek bo nujil problem zase. Pri tem — je dejal — bo mogla njevo pomagati veteranska legija, ki bo nudila natečaje v raznih strokah in podločilih.

Mnogim vojakom bo na tačni omogočeno nadaljevanje solanja v kakem poklicu, ki so ga moralni vsled vojne prekiniti. Spet drugi bodo usposobljeni za stroke in dela, ki jim bodo zagotovila zasluzek in zaposlenost.

Dełodajale bi morali sodelovati, da se bo moglo sorazmerno porazdeliti razpoložljiva dela in mesta. Pri tem pa je potrebno, da se zavedamo, da se bodo vrnili vsi oni, ki so služili v obrambi domovine, nazaj veliko bolj dozorjeni mentalno, kot si to moramo predstavljati. Ne bodo ravno veliko starejši po letih, a tem bolj pa bodo dorasli duhovno spričo vojnih izkušenj. Pričakovati je torej, da bodo gledali na življenje vse drugače nego prej in bodo hoteli imeti od njega več v socialnem pogledu.

Omi torej, ki so tekom vojne doma, bodo morali gledati na to, da bodo razmreze drugačne, kot so bile po zadnjem vojni, ko so branitelji demokracije in domovine postajali okrog brez dela in zaslužka.

DOPISOVANJE

Slovenec, trgovsko naobražen, srednje starosti, se želi seznamiti s Slovensko z enako naobrazbo. Tudi mlajše vlove niso izključene. Dopise poslati na upravo tega lista pod šifro: "Canada", c/o Glas Naroda, 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

(2x)

Bonde za Zmagol

DOBRA NOVICA ZA DAVKOPLAČEVALCE

Na tisoče Kanadčanov se je odzahnilo, ko je bilo pretekli teden naznjanjen, da bo podaljšan čas aži rok za plačitev lastnih davčnih zaostankov do konca meseca avgusta 1944.

Tozadnji odlok je bil sprejet, ko je marsikdo že menil, da ne bo mogel kupiti bonda tekom aprilske kampanje za šesto vojno posojilo, kajti davki za let o/1943 bi bili morali biti po prejšnji dolžnosti plačani do konca meseca aprila. Šesto vojno posojilo v Kanadi je v teku in vredna je nastavila kvoto za \$1,200,000,000.

TAKI SO PAČ LJUDJE

Uvodnik v kanadskem listu opisuje magibe ljudi, ki se priselijo v gotov kraj, da si postavijo domove. Eden teh nagibov je sekanje dreveja okrog naselbine in poskušanje uvedenja mestnega ozračja. Članek se je menda ob spisu tudi imenitno zbiraval, ker pravi:

"Pomlad je tu. Morda se ljudje vobče še tega ne zavajajo, ker je sneg naletaval že zadnji teden in je tudi še dokaj mrzlo. Toda sneg bo kmalu šel in pokazala se bo povsod dobra rjava zemlja in načrti, ki so pričekani in domačega kova bodo šli na delo.

"No in s tem pride človeku na misel olepševanje mesta kraja, naselbine, ali kar že pride kje v poštov. Pri tem pa je zadostno to, da imajo ljudje, ki se gradijo naselbine, mesta, trge itd., to neprisporočljivo navado, da najprej posekajo vse lepo dreveja, ki raste v kraju, ker so si ga izbrali za vzpostavitev naselbine. Kakor da bi no bilo nikjer drugje nobenega kaj ne padli v brezposelnost ali nevarnost pomajkanja zadržka. Vsak posamezen vojek bo nujil problem zase. Pri tem — je dejal — bo mogla njevo pomagati veteranska legija, ki bo nudila natečaje v raznih strokah in podločilih.

"Klobovim članom je govoril predmesel v živi poteki problem rehabilitacije domov došlih vojakov po vojni. Vojne industrije bodo tedaj prenehale proizvodnjo in skrbeti bolj predvsem, da ne bodo vznemirjajoče se fantje in možje, ki se zadržijo v brezposelnosti ali nevarnost pomajkanja zadržka. Vsak posamezen vojek bo nujil problem zase. Pri tem — je dejal — bo mogla njevo pomagati veteranska legija, ki bo nudila natečaje v raznih strokah in podločilih.

"Ko se potem navečljajo tega "mestnega" izgleda svoje naselbine ali včetvega kraja, tedaj začne kdo misliti na oblepavo kraja. Kajpada, pred vsem je treba zasaditi dreveje in določiti prostor za park. Vse kar je patriotičnega v naselbini, stopi skupaj in prične se vneti kampanja za lepšanje ljubečega domačega kraja. Najprej so izvoljeni potrebeni občini, načrtne komisije in sl. Potem se prične polaganje zbaravati tisti "mestni izgled". Dežela prihaja nazaj na svoje in mala drevesea se pod skrbno nego prično košatiti v svojih kromah, lokalno prebivalstvo pa jih vse navdušeno ogleduje in se divi toliki prirodni lepoti.

"Sicer se skoro slednji starejši in tudi mnogi med mlajšimi še spominja krasnih in mogočnih orjakov, ki so padali pod neusmiljeno sekira, ko je rastla iz tal naselbine, toda le malokateri ima toliko poguma, da bi to glasno omenjalo, saj bi s tem kazal na ljudske nesposmet, ki si poseka park, katerega je oskrbelata mati narava sama, potem pa si z muko skuša vzgojiti novega, kateri pa bo delal prijetno senec morda le druge generaciji.

"Toda kljub vsemu je razveseljivo, da imajo ljudje vsaj toliko pameti, da prično saditi drevesa vsaj za bodočo generacijo, če so že sebi hladno poletno senec ugonobil z zamahom sekire in plančkač."

"Toda kljub vsemu je razveseljivo, da imajo ljudje vsaj toliko pameti, da prično saditi drevesa vsaj za bodočo generacijo, če so že sebi hladno poletno senec ugonobil z zamahom sekire in plančkač."

DELOVNA MOČ ZA FARMARJE

Ottawa. — Vlada je podvzela potrebne korake, da se prepreči pomanjkanje poljedelskih delavcev tekom letošnjega poletja in sicer bo nudila farmarjem armadno moštvo in to posebno v prerijskih predelih. Vojaki bodo dobili "poljedelski dopust" tekom katerega bodo pomagali z delom na farmah. Seveda ne bodo delali zastonji ampak bodo imeli dolgočeno plačo.

ZADNJE VESTI
Nemci zavzel Podravsko Slatino v Slavoniji

London, 11. aprila. — Partizansko poročilo o bojih v Slavoniji navaja, da se je nemci posrečili zavzeti kraj Podravsko Slatino, kjer je sovražnik dobil ojačanja iz Madžarske Nemške in madžarske čete so bile opremljene s flotilom tankov, težko artiljerijo in po-

magalo jim je v bojih 50 letal, katera so neprestano skozi dva dni napadala jugoslovanske edinice.

Poročilo dalje pravi, da partizanski gerilski oddelki kar naprej trgojo sovražnikove prometne zveze v začetu fronte.

STARO OBLEKA ZA DOMOVINO

United Yugoslav Relief Fund of America je že pred nekaj tedni naznani, da nabira staro obleko za naše ljudi v starem kraju in ima svoje skladisče na 41 West 29th St., v New Yorku. Poleg tega pa sprejemajo poščeno obleko naslednji

MANHATTAN: — Slovenčki cerkev sv. Cirila, 62 St. Mark Place, New York City Tel.: ORchard 4-3442. Rev.

Pius J. Petrie, župnik.

BROOKLYN: — American Slovenian Auditorium, Inc. 233 Irving Ave., Brooklyn, N.Y. Tel.: JEFFerson 3-8362 — Mr. Vincent Walker, upravlj.

Mrs. Mary Stefanich, 4907 — 11th Ave., Brooklyn, N.Y. Tel.: WINDSOR 6-2453

Mr. in Mrs. Erenst Rumatz,

1702 Norman St., Brooklyn, N.Y. Tel.: HE 3-3255

QUEENS — Bohemian Hall

and Park, 29-19 — 24th Ave

Astoria, L.I. Tel.: RA 8-9327

Odbor za prejemanje Mrs. A. Sintich, predsednica, Tel.:

RA 8-7920; Miss Wilma Mo-

lovič, Tel.: ASTORIA 8-3101;

Mr. Stanley Hronečich, — Pre-

jemali bodo blago vsaki dan od

8. do 10. zvečer iz Astoria, Bay

sides, Flushing, Corona in okolice.

Mr. John Frankovich, pred. 23-09 Astoria Blvd., Astoria, L.I. Tel.: RA 8-9878 — Prejemanje oblike vsaki dan in v vsake uro.

Mrs. Louis Čop, 3255 — 87th

S., Jackson Heights, L.I. Tel.:

HA 6-1639.

Mrs. John Kuljan, 6035 Booth

Mary Vidošič, tajnica odbora za Jugoslovansko sodelovanje

St. Forest Hills, N.Y. Tel.:

NEWTON 9-1812.

Mrs. T. W. Lewis, 337 Beach

46th St., Edgemere, L.I. Tel.:

Far Rockaway 7-64338

NEW JERSEY — Mr. Mar-

tin Wladich, 99 Washington

St., Hoboken, N.J. — V obo-

ru so: Mr. Martin Wladich,

Tel.: HOboken 3-9734 in Mr.

Donko Curač, Tel.: HOboken

3-7966.

Mrs. Christina Hikec, 170

Buenista Ave. Hawthorne,

N.J. Tel.: Hawthrone 7-2068M

Odbor: Mr. Emerik Hikec.

Mrs. Vincent Sulich, 88-04

Second Ave., No. Bergen, N.J.

Tel.: UNION 3-2888. — Pre-

jemali bodo oblike vsaki

ponedeljek, soboto, in nedeljo dopol-

dne iz North Bergen, Hudson

Heights, West New York, in

okolice.

Miss Anna Bozovich, 1412 —

67th St., No. Bergen, N.J. Tel.:

UNION 3-4993. — Prejema ob-

like zo cele okolice vsaki dan

in vsako uro.

Miss Georgiana Jerametz,

958 Queen Ann Rd. Teaneck,

N.J. Tel.: TEaneck 8-8353

Mrs. Roland Kuss, 221 Third

St., Ridgefield Park, N.J. Tel.

HAckensack 3-1555-J

Mrs. Arthur Nikolorich, Ga-

rage of Mr. C. W. Cole, 266

Arch Road, Englewood, N.J.

Tel.: ENglewood 3-0615

Miss Mary Vidošič, 115 Beach

St., Jersey City, N.J. Tel.:

JOrnal Square 2-7671

Mary Vidošič, tajnica odbora za Jugoslovansko sodelovanje

V knjigi je natanko popisano življenje posameznih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in svoje pestro živilstvo, knjige bral z velikim zanimaljem, ker je v njej našel maršik iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namerljeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednji izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrenjeni privlačnosti celo strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesave, ptice, ribe, kačice in živali, ki so ravnokrat na suhem kot v vodi doma. — Večina je v močno plato zlatimi črkami.

Prejedno je bilo namerljeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednji izšla v eni sami knjigici, ki pa pri vsem svojem skrenjeni privla

